

Flitspeiling ondernemers over netcongestie

Rapportage

M240391

10-06-2024

Daniëlle van Velzen
Christy Braam
Bram van der Lelij

Opdrachtgever: Ministerie van EZK

Inhoud

Achtergrond	3
Onderzoeksverantwoording	4
Managementsamenvatting	5
Resultaten	7
Bijlage	26

Achtergrond

In opdracht van het ministerie van EZK heeft Motivaction International B.V. een flitspeiling uitgevoerd naar de beleving van netcongestie bij ondernemers.

Ondanks forse investeringen in de uitbreiding en verzwaring van de elektriciteitsnetten groeit de vraag naar transport van elektriciteit sneller dan de netbeheerders kunnen bijbouwen. In grote delen van Nederland is het elektriciteitsnet al zo vol dat zich daar de komende jaren geen nieuwe grootverbruikers kunnen vestigen en bestaande grootverbruikersaansluitingen in beperkte mate verzwaard kunnen worden.

Communicatie moet zich daarom niet alleen richten op informeren en het creëren van bewustwording en begrip voor de maatregelen, maar ook op het bieden van handelingsperspectief en het aanzetten tot actie. EZK wil dan ook graag weten hoe ondernemers staan tegenover de problematiek en in hoeverre ze bereid zijn om een bijdrage te leveren aan een vermindering daarvan.

Doelstelling

Het ministerie van EZK wil graag een actueel beeld krijgen van de perceptie van ondernemers ten aanzien van netcongestie, en de gedragsintenties die er al dan niet zijn om een bijdrage aan de oplossing te leveren.

Zo verkrijgt EZK inzicht in belangrijke aanknopingspunten voor communicatie richting ondernemers over netcongestie en voor het ontwikkelen van relevante handelingsperspectieven voor ondernemers.

Onderzoeksverantwoording

Methodes, doelgroep en steekproef

Het onderzoek is online uitgevoerd onder een steekproef van netto n=810 Nederlandse ondernemers: bedrijfseigenaren, directeuren, managers, beslissingsbevoegden en functionarissen met invloed op beleid en bedrijfsvoering. ZZP'ers zijn uitgesloten van de steekproef. De respondenten zijn afkomstig uit het StemPunt-panel van Motivaction.

Veldwerk

Het veldwerk is uitgevoerd van 16 t/m 22 mei 2024.

Rapportage

De resultaten worden steeds op totaalniveau weergegeven. Bij opvallende verschillen naar subgroepen worden deze in de tekst vermeld.

De verdeling van de steekproef naar subgroepen is als volgt:

Grootte van onderneming:

- 1 t/m 9 medewerkers (n=129)
- 10 t/m 49 medewerkers (n=180)
- 50 t/m 249 medewerkers (n=183)
- 250 t/m 499 medewerkers (n=67)*
- 500 of meer medewerkers (n=249)

Last van netcongestie:

- Heeft wel last van netcongestie (n=81)*
- Heeft geen last van netcongestie of weet het niet (n=729)

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

Managementsamenvatting

Ondernemers zijn merendeels bekend met het probleem van netcongestie

- Bijna zes op de tien ondernemers (56%) hebben wel eens gehoord van de term netcongestie: 20% kent de term, 22% zegt ook ongeveer te weten wat het betekent en 14% zegt goed te weten wat het betekent. 44% heeft nog nooit van de term gehoord.
- Als ondernemers moeten uitleggen wat netcongestie betekent, geven zij veelal antwoorden met betrekking tot (verstopping van) het stroomnet.
- Na het lezen van toelichting bij de term zegt bijna negen op de tien (86%) bekend te zijn met het probleem van netcongestie: 56% is een beetje en 30% goed op de hoogte. De overige 14% weet niets van netcongestie.

Zij vinden netcongestie een groot probleem, maar maken zich weinig zorgen over de gevolgen voor hun onderneming

- Volgens zes op de tien (61%) ondernemers is netcongestie een groot probleem voor Nederland. Volgens 8% is netcongestie een klein of geen probleem.
- Circa twee op de tien (21%) maakt zich (veel) zorgen om netcongestie en de gevolgen hiervan voor hun onderneming, een derde (35%) maakt zich weinig of geen zorgen.

Een op de tien ondernemers ervaart gevolgen van netcongestie en een kwart is van plan preventieve maatregelen te nemen

- 10% van ondernemers zegt binnen hun bedrijf gevolgen te ervaren van netcongestie. Zij ervaren met name dat ze geen zwaardere aansluiting kunnen krijgen op het net (37%).
- Ruim negen op de tien (93%) zeggen bekend te zijn met één of meer gevolgen van netcongestie. Zij zijn vooral bekend met problemen met de aansluiting van nieuwe woonwijken, bedrijven en bedrijventerreinen (61%) en langere wachttijden voor een aansluiting (56%).
- Een minderheid (30%) zegt goed zicht te hebben op de gevolgen van netcongestie voor hun bedrijf.
- Een kwart (23%) is van plan (meer) maatregelen te nemen om netcongestie voor hun bedrijf te verkleinen of voorkomen.

Meerderheid denkt dat overheid iets doet tegen netcongestie, maar vaak niet duidelijk wat precies

- Circa zeven op de tien ondernemers denken dat de overheid iets doet tegen netcongestie, 10% denkt van niet, 17% weet het niet. Ondernemers zijn verdeeld over wat de overheid precies doet. Zo denkt 31% dat de overheid de capaciteit van het net vergroot en 30% dat het stroomverbruik beter wordt afgestemd op de beschikbaarheid van het net.
- Bijna de helft (45%) vindt dat de overheid niet voldoende doet tegen netcongestie. 13% vindt dit wel.

Managementsamenvatting

Ruime helft van ondernemers bereid maatregelen te nemen om netcongestie te verminderen of voorkomen

- Om netcongestie voor het eigen bedrijf te verminderen of voorkomen staan ondernemers vooral open voor energiebesparing (62%) en gebruik van zelfopgewekte stroom in plaats van teruglevering aan het net (45%). Min of meer hetzelfde beeld is zichtbaar voor het nemen van maatregelen om netcongestie voor andere bedrijven te verminderen of voorkomen.
- Twee op de tien hebben al maatregelen genomen om netcongestie voor hun bedrijf te verminderen, circa de helft (46%) nog niet en zij geven als vaakst als reden dat zij (nog) geen problemen ervaren (45%).

Volgens ondernemers moet netcongestie vooral aangepakt worden door het vergroten van de capaciteit van het stroomnet

- Circa twee op de drie (64%) ondernemers vinden dat netcongestie aangepakt moet worden door het vergroten van de capaciteit. Volgens 45% moet netcongestie aangepakt worden door stroomverbruik beter af te stemmen op de beschikbaarheid van het net.
- Ondernemers weten niet altijd wat zij zelf kunnen doen om netcongestie aan te pakken: 25% zegt te weten wat ze kunnen doen en 37% juist niet. Daarnaast weten ondernemers niet altijd hoeveel geïnvesteerd moet worden om netcongestie voor hun bedrijf aan te pakken: 18% zegt dit wel te weten en 49% weet dit niet.
- Netbeheerders (68%) en de Rijksoverheid (66%) worden het vaakst genoemd als verantwoordelijken voor het aanpakken van netcongestie.

Kwart heeft informatie gezocht over het aanpakken van netcongestie, ruim helft heeft eventueel behoefte aan advies

- Circa drie op de vijf (58%) ondernemers hebben geen informatie gezocht over het aanpakken van netcongestie. 15% heeft dit nog niet gedaan, maar is dit wel van plan. Een kwart (27%) heeft dit wel gedaan. Zij hebben voornamelijk informatie ingewonnen bij netbeheerders (12%) en - in iets mindere mate - bij de RVO (8%).
- Een kleine meerderheid (57%) heeft behoefte aan advies over verminderen netcongestie. Zij willen dan vooral advies over maatregelen die zij kunnen invoeren (24%). 23% heeft geen behoefte aan advies en 20% weet het niet.

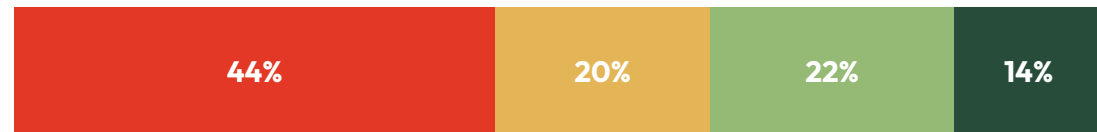
Resultaten

Bijna zes op de tien ondernemers hebben wel eens gehoord van de term netcongestie; circa een derde zegt (enigszins) te weten wat de term inhoudt

Ondernemers met 1 t/m 9 werknemers zijn vaker niet bekend met de term netcongestie (56% vs. 44% van andere ondernemers).

In hoeverre ben je bekend met de term netcongestie?
(Basis – allen, n=810)

- Heb ik nooit van gehoord
- Ken ik alleen van naam
- Ken ik en ik weet ongeveer wat het inhoudt
- Ken ik en ik weet goed wat het inhoudt

Ondernemers die denken te weten wat netcongestie betekent, noemen vooral het stroomnet; toch zijn er ook andere associaties, zoals internet

Wat denk je dat netcongestie betekent? *Voorbeelden van citaten.*
(Basis - Allen, n=810)

Antwoorden m.b.t. het stroomnet

- “ *Netcongestie betekent dat er op verschillende plekken in Nederland onvoldoende capaciteit is op het elektriciteitsnet en onvoldoende beschikbaar. Dit komt door de ondoordachte overstap op duurzame energie, daardoor neemt de vraag naar elektriciteit toe, waardoor er zeg maar op piekmomenten en soort van file ontstaat op het net.* ”
- “ *Congestie is verstopping van het elektriciteitsnet: de capaciteit is kleiner dan de vraag naar elektriciteit.* ”
- “ *Grotere stroomvraag dan aanbod.* ”
- “ *Als er meer energie nodig is dan het energienetwerk aan kan.* ”
- “ *Dat er op piekmomenten onvoldoende elektriciteit zal zijn.* ”
- “ *Dat er niet voldoende ruimte meer beschikbaar is op het net om nieuwe gebruikers toe te voegen. En problemen dat op sommige momenten van de dag het net het niet meer aan kan. Met gevolg dat bv zonnepanelen worden uitgeschakeld.* ”
- “ *Gebruik en toegang tot en van het energiebeheersysteem netwerk als het vol begint te raken.* ”

Antwoorden m.b.t. andere associaties

- “ *Ik denk dat het te maken heeft met het netwerk, ict.* ”
- “ *Internetstoring door overbelasting* ”
- “ *Iets met internet kabels* ”
- “ *Iets met WiFi-netwerk* ”
- “ *Samenvoegen van netwerken.* ”
- “ *Iets met online marketing.* ”
- “ *Opgewekte energie opslaan.* ”

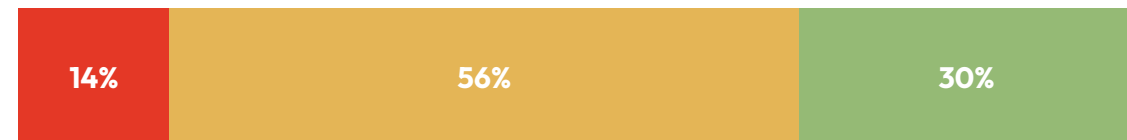
Bijna negen op de tien ondernemers zeggen, na toelichting, (enigszins) op de hoogte te zijn van het probleem rondom netcongestie

Er zijn geen opvallende verschillen tussen subgroepen.

Toelichting die respondenten in de vragenlijst te zien kregen

Netcongestie, ook wel transportschaarste genoemd, houdt in dat het stroomnet vol zit. Daarmee bedoelen we dat het stroomnet onvoldoende ruimte heeft om de hoeveelheid elektriciteit te leveren die gebruikers, zoals consumenten, maatschappelijke instellingen en bedrijven, nodig hebben of onvoldoende ruimte heeft om de hoeveelheid elektriciteit die door gebruikers wordt geleverd (bv. door zonnepanelen) op te nemen.

In hoeverre ben je ermee bekend dat er tegenwoordig in Nederland sprake is van een vol stroomnet oftewel netcongestie?
(Basis - allen, n=810)

■ Weet ik niets van   ■ Ben ik een beetje mee bekend   ■ Ben ik goed van op de hoogte

Zes op de tien zien netcongestie als een probleem voor Nederland; circa twee op de tien maakt zich zorgen over netcongestie en de gevolgen voor hun onderneming

Kleinere ondernemers (met 1 t/m 9 medewerkers) maken zich vaker in (zeer) kleine mate zorgen om netcongestie en de gevolgen hiervan voor hun onderneming (47% vs. 35% van alle ondernemers).

Ondernemers die last hebben van netcongestie* maken zich vaker in (zeer) grote mate zorgen (49% vs. 20%).

In hoeverre zie jij netcongestie als een probleem voor Nederland?

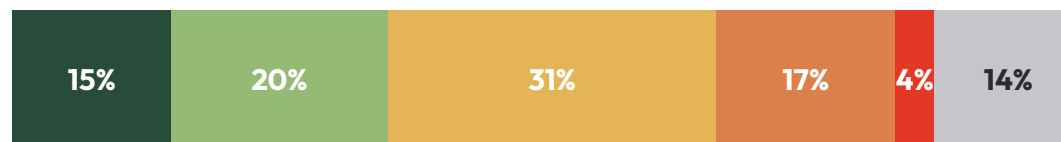
(Basis - allen, n=810)

- Niet of nauwelijks een probleem
- Klein probleem
- Geen groot, maar ook geen klein probleem
- Groot probleem
- Zeer groot probleem
- Weet ik niet/geen mening

In hoeverre maak je je zorgen over netcongestie en de gevolgen hiervan voor jouw onderneming?

(Basis - allen, n=810)

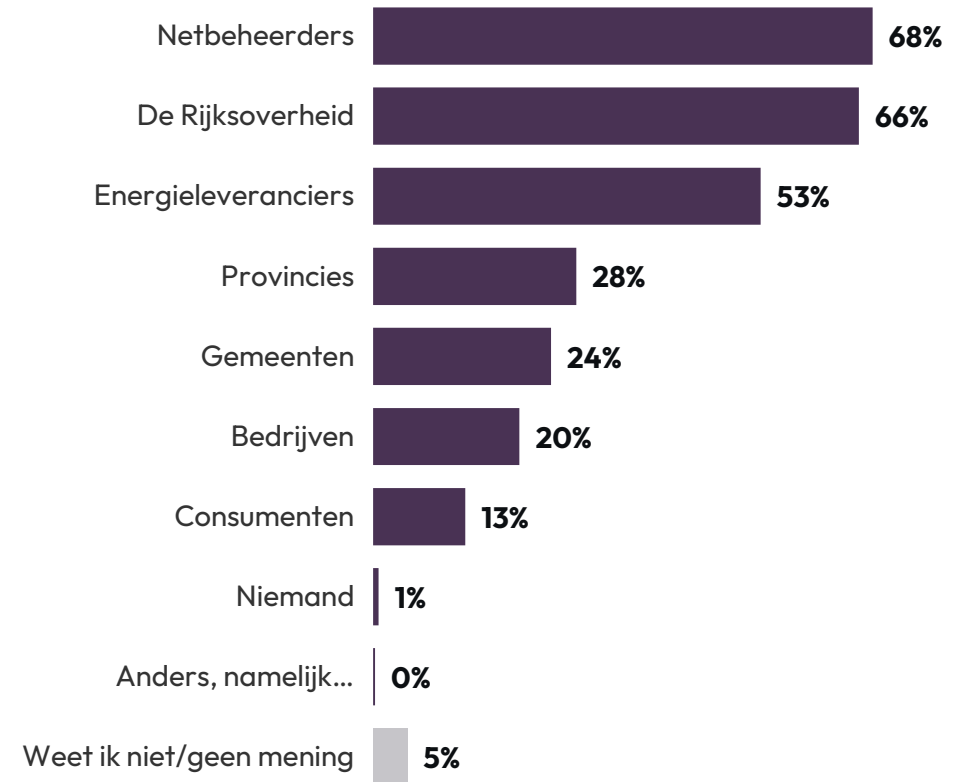
- In zeer kleine mate of helemaal niet
- In kleine mate
- Niet in grote, niet in kleine mate
- In grote mate
- In zeer grote mate
- Weet ik niet/geen mening

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

Tweederde vindt het aanpakken van netcongestie verantwoordelijkheid van netbeheerders en Rijksoverheid

Er zijn geen opvallende verschillen tussen subgroepen.

Wie is er volgens jou verantwoordelijk voor het aanpakken van netcongestie? Meerdere antwoorden mogelijk.
(Basis - allen, n=810)

Om netcongestie aan te pakken moet volgens tweederde de capaciteit van het net vergroot worden; bijna de helft wil een betere afstemming van verbruik op beschikbaarheid

Ondernemers die last hebben van netcongestie* zeggen vaker dat netcongestie aangepakt moet worden door stroomverbruik beter af te stemmen op de beschikbaarheid van het net (56% vs. 45% van alle ondernemers).

Hoe moet volgens jou het probleem van netcongestie aangepakt worden? Meerdere antwoorden mogelijk

(Basis - allen, n=810)

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

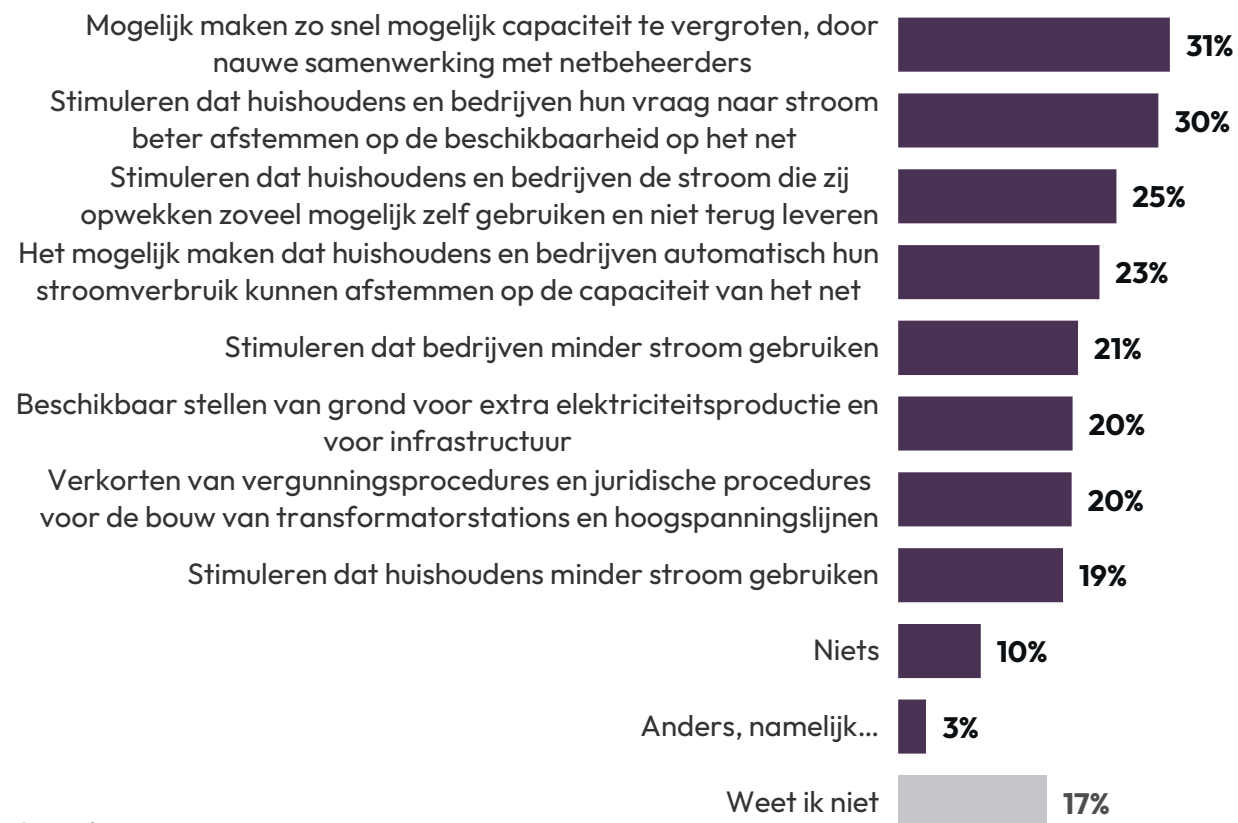
Weinig bekend wat Rijksoverheid al doet tegen netcongestie; meest bekend dat gewerkt wordt aan meer capaciteit en gebruikers gestimuleerd worden hun stroomvraag beter af te stemmen op het aanbod

Ondernemers die last hebben van netcongestie* zeggen vaker dat de overheid grond beschikbaar stelt voor elektriciteitsproductie (32% vs. 20% van alle ondernemers).

Wat denk je dat de overheid momenteel doet om het probleem van netcongestie tegen te gaan? Meerdere antwoorden mogelijk.

(Basis - allen, n=810)

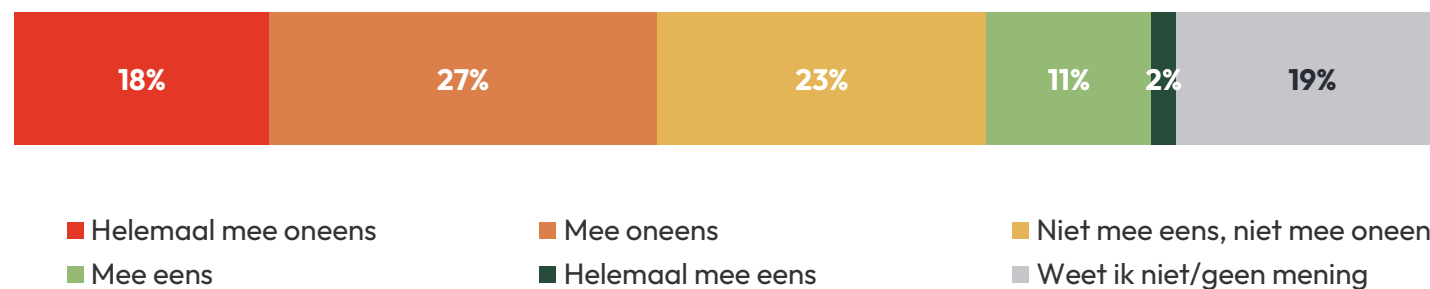
*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

Bijna helft vindt dat overheid niet genoeg doet om netcongestie tegen te gaan

Ondernemers die last hebben van netcongestie* vinden vaker dat de overheid voldoende doet om het probleem van netcongestie tegen te gaan (30% vs. 13% van alle ondernemers).

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stelling?
De overheid doet voldoende om het probleem van netcongestie tegen te gaan
(Basis – allen, n=810)

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

Ruim negen op de tien zeggen bekend te zijn met één of meer gevolgen van netcongestie; problemen met aansluiting nieuwe woonwijken en langere wachttijden meest bekend

Ondernemers die last hebben van netcongestie* zijn minder bekend met het probleem dat minder nieuwe woningen en bedrijven gebouwd kunnen worden (32% vs. 46% van alle ondernemers).

Hieronder staan problemen door netcongestie waarmee we in Nederland te maken hebben of kunnen gaan krijgen als we geen maatregelen nemen. Met welke van deze problemen was jij al bekend? Meerdere antwoorden mogelijk.

(Basis - allen, n=810)

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

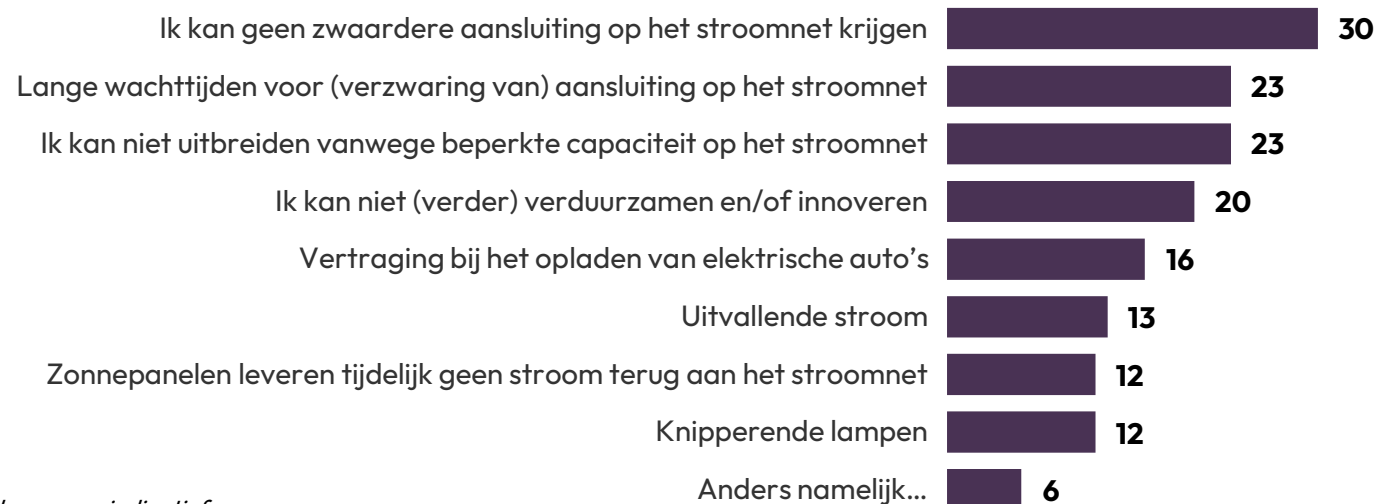
Een op de tien ondernemers zegt gevolgen te ervaren van netcongestie, voornamelijk doordat zij geen zwaardere aansluiting kunnen krijgen op het stroomnet

Het aantal waarnemingen per bedrijfsgrootteklasse is te klein om uitspraken te doen over soorten ervaren gevolgen.

Ervaar je in jouw onderneming op dit moment gevolgen van netcongestie?
(Basis - allen, n=810)

Welke gevolgen van netcongestie ervaar je? Meerdere antwoorden mogelijk
(Basis - Ervaart gevolgen van netcongestie, n=81)*

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief. Deze grafiek bevat absolute aantallen i.v.m. het kleine aantal respondenten.

Circa een derde heeft goed zicht op de gevolgen van netcongestie voor het eigen bedrijf en eveneens een derde juist niet; een kwart is van plan preventieve maatregelen te nemen

Ondernemers met 1 t/m 9 medewerkers geven vaker aan niet van plan te zijn om maatregelen te nemen om netcongestie voor hun bedrijf te voorkomen of verminderen (47% vs. 34%).

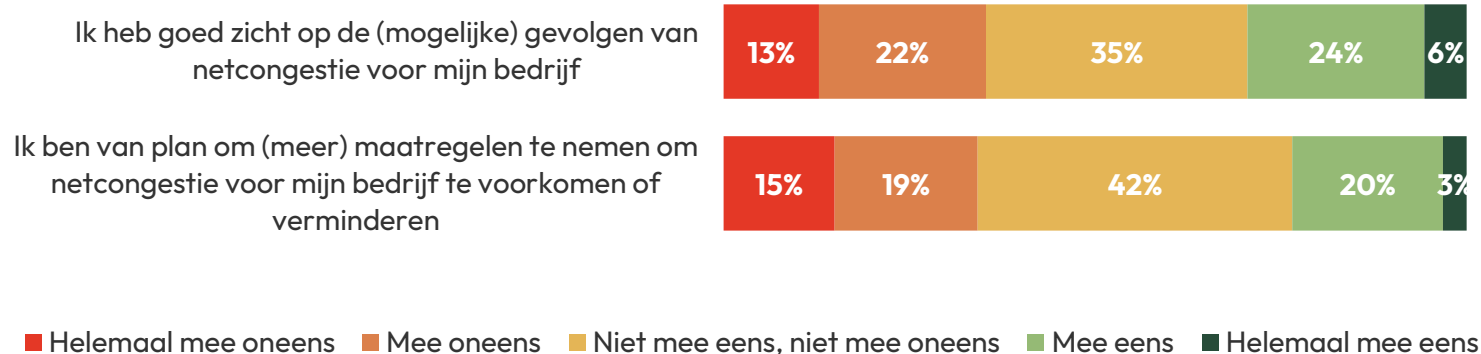
Ondernemers met 500 of meer medewerkers zeggen vaker niet goed zicht te hebben op de gevolgen van netcongestie (46% vs. 35%).

Ondernemers die last hebben van netcongestie* zeggen vaker van plan te zijn (meer) maatregelen te nemen om netcongestie voor hun bedrijf te voorkomen of verminderen (51% vs. 23%). Ook geven zij vaker aan goed zicht te hebben op de gevolgen van netcongestie (63% vs. 30%).

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

(Basis – allen, n=810)

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

Meerderheid weet niet goed wat ze kunnen doen om netcongestie te voorkomen of verminderen; genoemde maatregelen raken vooral aan energieverbruik verminderen

Ondernemers die last hebben van netcongestie* zeggen vaker te weten wat zij kunnen doen tegen netcongestie (52% vs. 25%).

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen:
Ik weet wat ik kan doen om netcongestie voor mijn bedrijf te voorkomen of verminderen
(Basis - allen, n=810)

Je hebt aangegeven dat je weet wat je kunt doen om netcongestie voor jouw bedrijf te voorkomen of verminderen. Kun je jouw antwoord toelichten, wat kun je volgens jou zoal doen? *Voorbeelden van citaten.*
(Basis - allen, n=810)

“ Batterijsystemen installeren eventueel gezamenlijk met andere bedrijven. Piekbelasting vermijden door bepaalde zaken te doen als het net niet overbelast is.

“ Ik kan mijn activiteiten plannen op andere momenten (wanneer de druk minder is) en op andere locaties (waar bijvoorbeeld meer zonne-energie aanwezig is).

“ Stroomverbruik laag houden. Doordat alle apparaten energiezuinig zijn hebben we zeer weinig stroom nodig en kunnen we toe met 1 kWh per dag.

“ Meer gebruiken op het moment dat er veel energieproductie is. Dus als het hard waait of het zonnig is.

“ Minder energie gebruiken op piekmomenten.

“ Stroom gebruiken als je zelf opwekt.

“ Nieuwe, zuinigere apparatuur aanschaffen, andere werkwijze hanteren.

“ Goed verbruiksmanagement hanteren en zelfvoorzienend schakelen.

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

Circa de helft heeft (nog) geen maatregelen genomen om netcongestie voor hun bedrijf te verminderen; voornaamste reden hiervoor is dat zij (nog) geen problemen ervaren

Ondernemers met 50 t/m 249 medewerkers zeggen vaker al maatregelen te hebben genomen (30% vs. 20% van alle ondernemers).

Ondernemers met 1 t/m 9 medewerkers geven vaker aan geen maatregelen te nemen, omdat zij geen problemen ervaren (64% vs. 45%).

Ook ondernemers met 10 t/m 49 medewerkers geven dit vaker aan (55% vs. 45%).

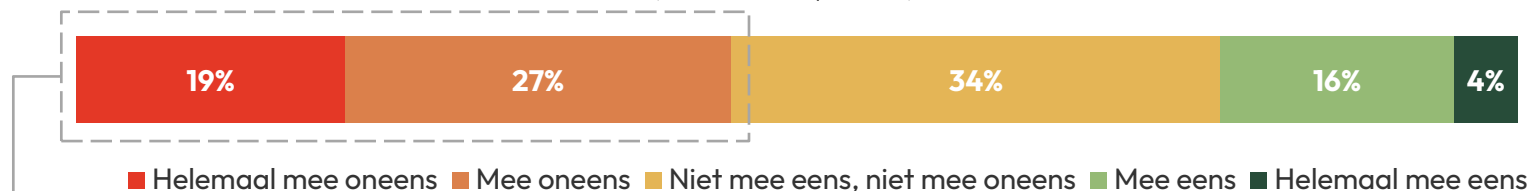

Ondernemers die last hebben van netcongestie* geven vaker aan al maatregelen te hebben genomen (48% vs. 21%).

Degenen die nog geen maatregelen hebben genomen, geven vaker als reden dat bedrijfsprocessen lastig aan te passen zijn (36% vs. 9%) en de verwachte (hoge) kosten (29% vs. 10%).

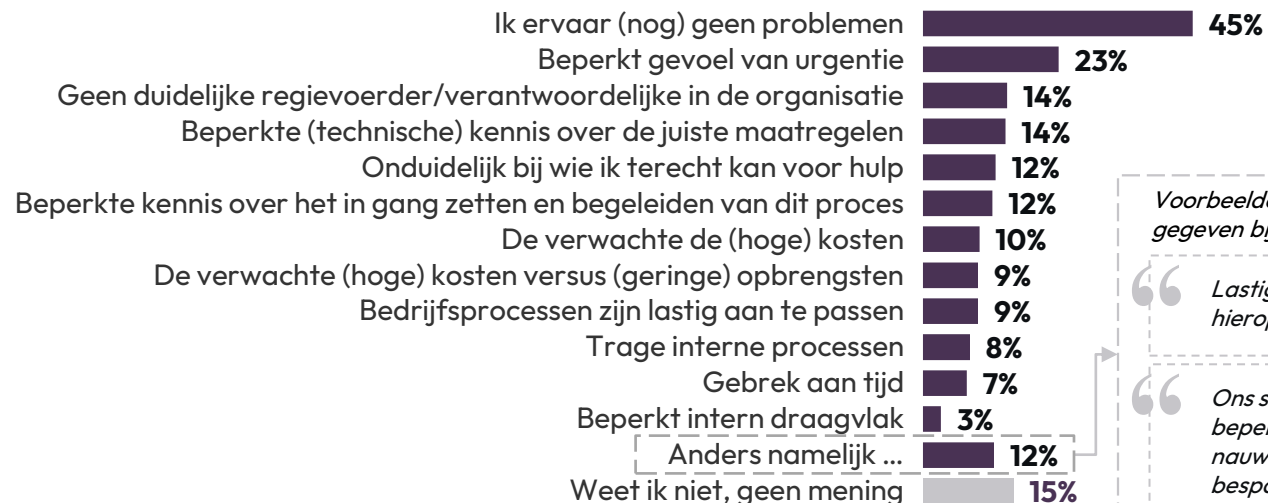
In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen: Ik heb al maatregelen genomen om netcongestie voor mijn bedrijf te verminderen

(Basis - allen, n=810)

Wat zijn volgens jou redenen dat er (nog) geen maatregelen zijn genomen?

(Basis - Nog geen maatregelen genomen om netcongestie te verminderen, n=368)

Voorbeelden van antwoorden gegeven bij "anders, namelijk"

“Lastig om als school hierop te anticiperen.”

“Ons stroomverbruik is beperkt en kan nauwelijks verder op bespaard worden.”

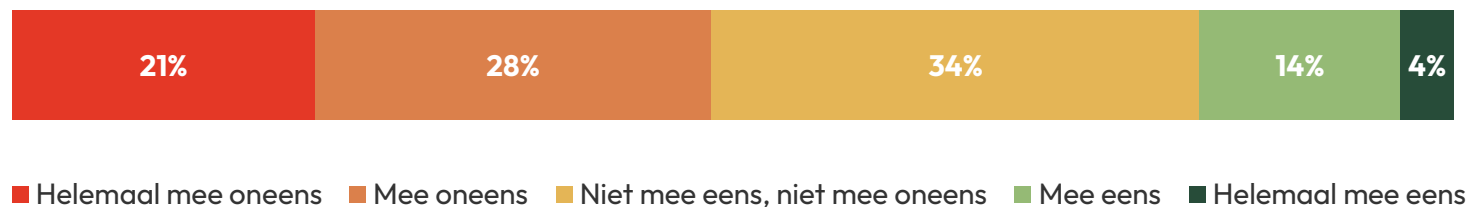
*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

Twee op de tien zeggen te weten hoeveel de komende jaren ongeveer geïnvesteerd moet worden om netcongestie voor het eigen bedrijf te verminderen

Ondernemers die last hebben van netcongestie* zeggen vaker te weten hoeveel er de komende jaren geïnvesteerd zal moeten worden om netcongestie voor hun bedrijf te verminderen (48% vs. 18% van alle ondernemers).

**In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stelling:
Ik weet hoeveel er de komende jaren (ongeveer) geïnvesteerd zal moeten worden om netcongestie voor mijn bedrijf te verminderen**
(Basis - allen, n=810)

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

Om netcongestie voor eigen bedrijf te verminderen vooral bereidheid tot gebruik zelfopgewekte stroom in plaats van teruglevering; energiebesparing het vaakst al gedaan

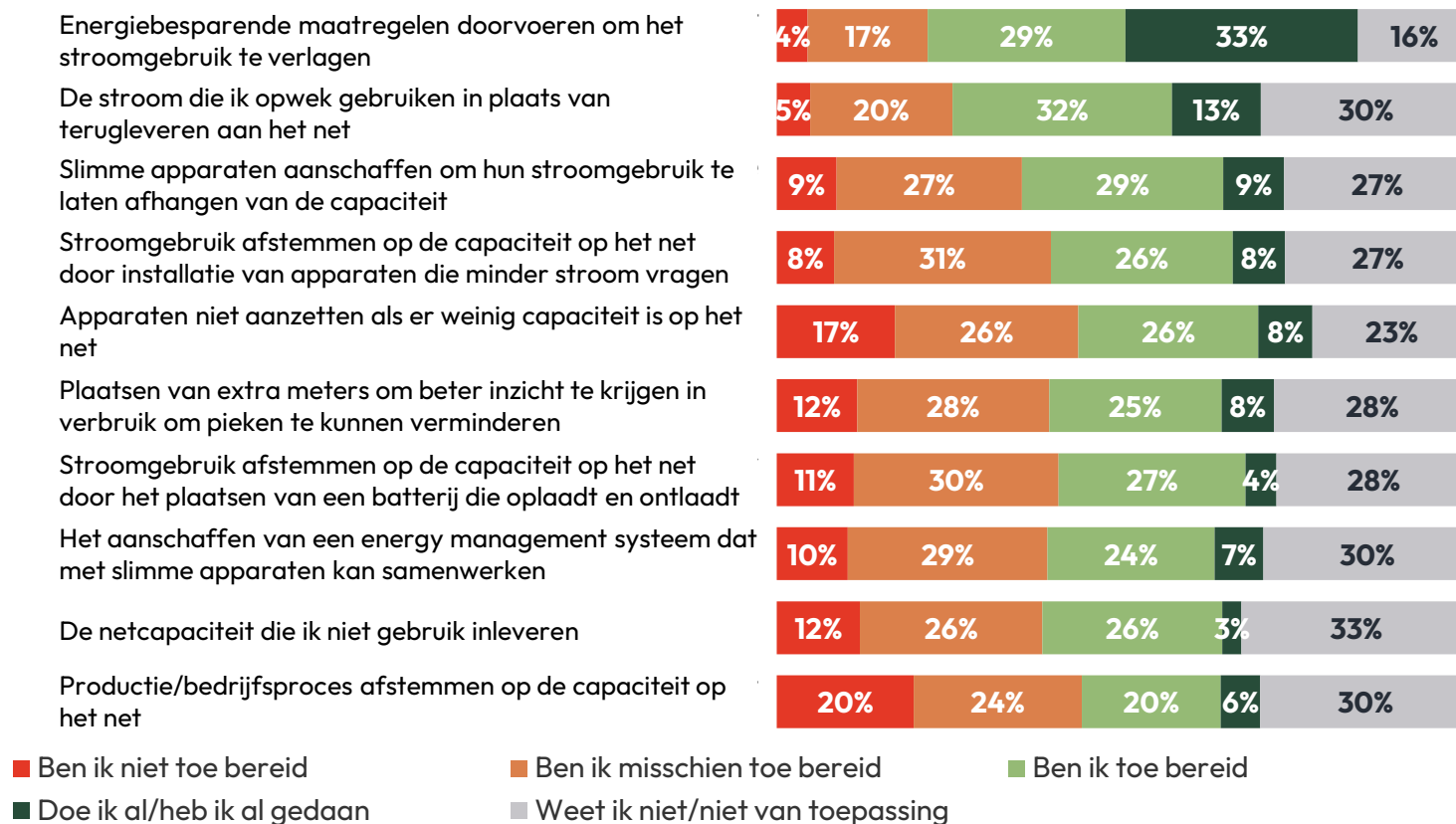
Ondernemers die last hebben van netcongestie* zijn vaker bereid om hun productie of bedrijfsproces af te stemmen om netcongestie voor hun onderneming te voorkomen of verminderen (36% vs. 20% van alle ondernemers).

Ook zijn zij vaker bereid om een energy-management systeem aan te schaffen (38% vs. 24%) of om apparaten niet aan te zetten als er weinig capaciteit is (36% vs. 26%).

Daarnaast zijn zij vaker bereid netcapaciteit die zij niet gebruiken in te leveren (42% vs. 26%).

Welke van de onderstaande maatregelen heb je genomen, of ben je bereid te nemen, om netcongestie voor jouw onderneming te voorkomen of verminderen?

(Basis - allen, n=810)

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

Om netcongestie voor andere bedrijven te verminderen vooral bereidheid tot energiebesparing en gebruik zelfopgewekte stroom

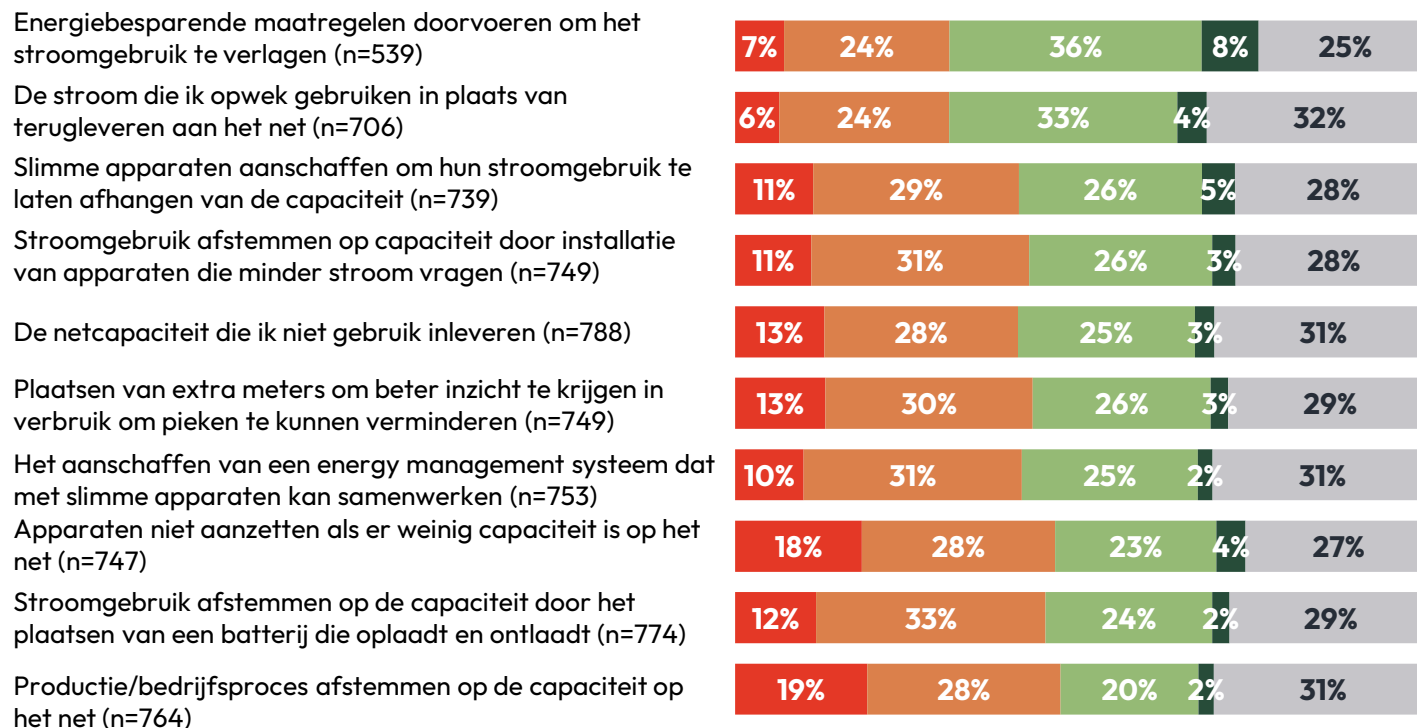

Ondernemers die last hebben van netcongestie* zijn vaker bereid om hun productie of bedrijfsproces af te stemmen om netcongestie voor andere ondernemingen te voorkomen of verminderen (30% vs. 20% van alle ondernemers).

Ook zijn zij vaker bereid om een energy-management systeem aan te schaffen (40% vs. 25%).

En welke maatregelen ben je bereid in jouw eigen onderneming te nemen, om netcongestie voor andere ondernemingen te voorkomen of verminderen?

(Basis – doet desbetreffende maatregel nog niet)

■ Ben ik niet toe bereid
 ■ Ben ik misschien toe bereid
 ■ Ben ik toe bereid
■ Doe ik al/heb ik al gedaan
 ■ Weet ik niet/niet van toepassing

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

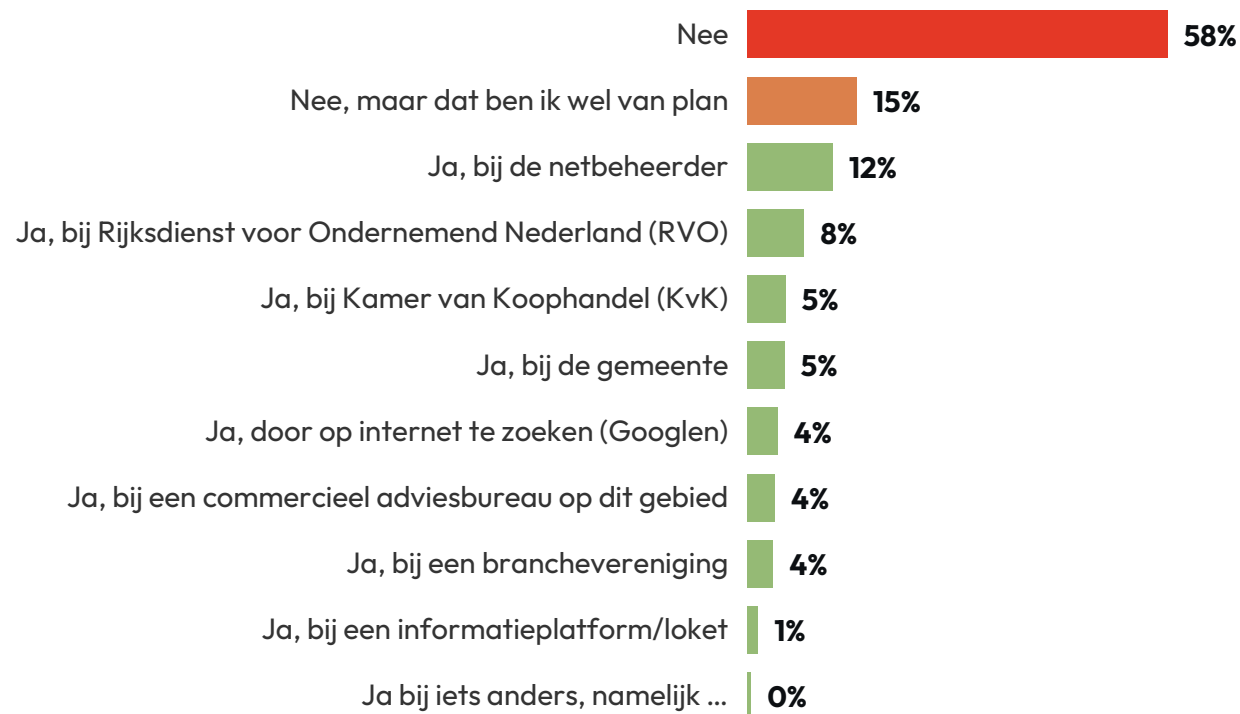
Kwart van ondernemers heeft informatie gezocht of advies ingewonnen en doen dit voornamelijk bij netbeheerder en - in iets mindere mate - de RVO

Ondernemers die last hebben van netcongestie* hebben vaker informatie gezocht (64% vs. 22% van alle ondernemers). Zij zochten met name vaker informatie bij netbeheerders (35% vs. 12%), de RVO (22% vs. 8%) en de KvK (20% vs. 5%).

Heb je wel eens informatie gezocht of advies ingewonnen over hoe je kunt voorkomen dat je geraakt wordt door netcongestie of over hoe je netcongestie voor jouw onderneming kunt verminderen of voorkomen?

(Basis - allen, n=810)

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

Ruim helft van ondernemers heeft behoefte aan advies over verminderen netcongestie; meeste behoefte aan advies over maatregelen die doorgevoerd kunnen worden

Ondernemers met 1 t/m 9 medewerkers zeggen vaker geen behoefte te hebben aan advies (34% vs. 23% van andere ondernemers).

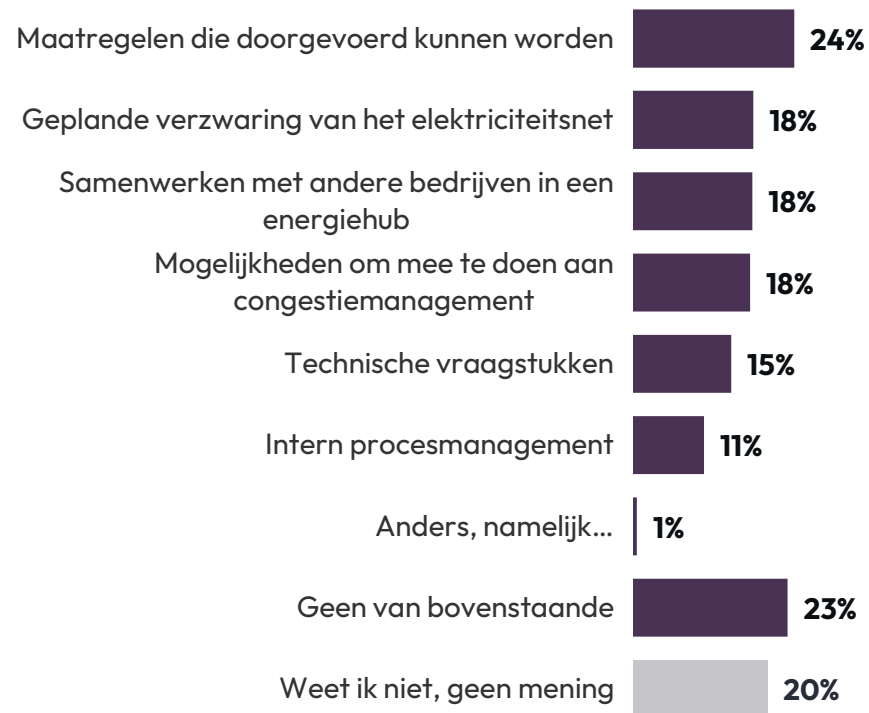

Ondernemers die last hebben van netcongestie* hebben vaker behoefte aan advies (86% vs. 53% van alle ondernemers).

Zij hebben vooral meer behoefte aan advies over samenwerking met andere bedrijven in een energiehub (36% vs. 16%) en maatregelen die doorgevoerd kunnen worden (30% vs. 16%).

Waarover zou jij graag geadviseerd willen worden met betrekking tot het verminderen van netcongestie voor jouw bedrijf? Meerdere antwoorden mogelijk.

(Basis - allen, n=810)

*Vanwege het kleine aantal respondenten zijn de resultaten van deze subgroepen indicatief.

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International bv

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

meer zien
meer weten
meer betekenen

motivaction
insights and strategy

Motivaction International bv

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl
www.motivaction.nl